

Prædiken I BOGENSE til sidste søndag i kirkeåret

Den 26.nov. kl. 9.00 i Klinte og kl. 10.30 i
Bogense kirke

Salmer:

Bogense: 732 – 332 – 812 // 274(276) – 192v.7-9 –
430

*Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus (Gud
være lovet for sit glædelige budskab...)*

*Jesus sagde: »Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og
alle englene med ham, da skal han tage sæde på sin herligheds
trone. Og alle folkeslagene skal samles foran ham, og han skal
skille dem, som en hyrde skiller fårene fra bukkene; fårene skal
han stille ved sin højre side og bukkene ved sin venstre. Da skal*

kongen sige til dem ved sin højre side: 'Kom, I som er min fars velsignede, og tag det rige i arv, som er bestemt for jer, siden verden blev grundlagt. For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig tøj, jeg var syg, og I tog jer af mig, jeg var i fængsel, og I besøgte mig'.

Da skal de retfærdige sige: 'Herre, hvornår så vi dig sulten og gav dig noget at spise, eller tørstig og gav dig noget at drikke? Hvornår så vi dig som en fremmed og tog imod dig eller så dig nøgen og gav dig tøj? Hvornår så vi dig syg eller i fængsel og besøgte dig?'

Og kongen vil svare dem: 'Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig'.

Da skal han også sige til dem ved sin venstre side: 'Gå bort fra mig, I forbandede, til den evige ild, som er bestemt for Djævelen og hans engle. For jeg var sulten, og I gav mig ikke noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig ikke noget at

drikke, jeg var fremmed, og I tog ikke imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig ikke tøj, jeg var syg og i fængsel, og I så ikke til mig´.

Da skal også de sige til ham: Herre, hvornår så vi dig sulten eller tørstig eller fremmed eller nøgen eller syg eller i fængsel, uden at vi hjalp dig?´

Da skal han svare dem: ´Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I ikke har gjort mod en af disse mindste, det har I heller ikke gjort mod mig!´

Og de skal gå bort til evig straf, men de retfærdige til evigt liv.« (Matt 25,31-46)

Amen!

Da jeg havde læst Matthæusteksten her igennem nogle gange, kom jeg i tanker om et salmevers fra Holger Lissners aftensalme, "Nu går solen sin vej". Det er dette:

*Nu er timen, hvor du
dømmer alt det vi gjorde,
som vendte os bort fra vor næste og dig.*

*Nu er timen, hvor du
sletter alt det, der skiller,
hvor du siger: Kom og vær hjemme hos mig!*

Både dette lille aftenvers af Holger Lissner og teksten af Matthæus handler om: dom. "Verdensdommen" kaldes Matthæus' dramatiske tekst og handler om den fatale dag ved verdens ende, hvor Jesus vil skille fårene fra bukkene og henvise de dømte til enten sin højre "velsignelses side" eller sin venstre "forbandelses side". Han vil gøre dom: se tilbage på de gerninger mennesker har gjort, gøre status og derefter træffe sin afgørelse.

Der her med at se tilbage på det forgangne, gøre status og derefter dømme, er også det, Holger Lissner skriver i sin salme, at Gud gør i *aftentimen*.

Når noget er slut, er det almindeligt at se tilbage, gøre status og afsige dom. I dag er det sidste søndag i kirkeåret, og vi står også ved en afslutning. Så til dét at stå ved livets ende (som i Matthæus´ tekst) og ved dagens ende (som i Lissners salme) kan vi altså tilføje: at stå ved *kirkeårets* ende. Og da kan det føles noget nedslående, at det er en domstekst, vi skal høre som afslutning på et kirkeår, der ellers handler om Jesus, som hovedpersonen for et glædeligt budskab – evangeliet – der søndag efter søndag er blevet læst og udlagt. Men sidste søndag i kirkeåret står vi med en domstekst, der fortæller, at når Jesus kommer igen vil han sætte skel mellem os, dømme os og straffe ”bukkene” og velsigne ”fårene”. Bukkene som illustration af dem, der har handlet dårligt og fårene som dem, der har handlet godt.

Når man står ved afslutningen af noget, vil det tit betyde, at man også står over for noget nyt. I kirkeåret er det nye: adventstiden. Og advent handler om at vente på, at Jesus kommer igen. Så når de fire adventssøndage begynder at rulle,

skal vi så kigge os tilbage over skulderen og tænke: når Jesus kommer igen, er det som en ubønhørlig verdensdommer?

Nej, det tror jeg ikke er meningen. Adventstiden fortsætter godt nok med at tale om dom i den forstand, at vi hører meget om, at vi skal være forberedte og årvågne forud for dommen. Men den siger noget fortrøstningsfuldt om Jesus, Messias, som gløder som et håb midt i angsten for mørket. Allerede første søndag i advent hører vi om Jesus, at han kommer for at "bringe godt budskab til fattige" og "udråbe et nådeår fra Herren". Et nådeår fra Herren.

Så i stedet for at føle angst for dommen – en følelse Matthæusteksten godt kunne tænkes at afføde – kan vi vælge at sætte vores lid til Guds nåde.

Og nu er det på tide at se på, hvad det egentlig er, vi ifølge Verdensdoms-teksten dømmes på. Hvad er det bukkene til venstre har gjort siden de skal straffes så hårdt? Ja, de dømmes faktisk på, at der er noget, de har undladt at gøre. De har undladt at komme de fattige til hjælp (dem der manglede

mad, drikke og tøj), de har undladt at tage sig af de syge, de har undladt at tage imod den fremmede, de har undladt at besøge den fængslede. Seks kærlighedsgerninger, som de undlod at gøre "mod mig" siger Jesus og forklarer dem bagefter, at måden de forholder sig til ham på, er identisk med den måde de forholder sig til andre mennesker på. I denne her henseende til "de små"; de mennesker der har brug for hjælp. Den sultne, den tørstige, den nøgne, den fremmede, den fængslede. Dem tog derimod "fårene" ved Jesu venstre side sig af; endda uden at tænke over det.

I 8. afsnit af dramaserien "Herrens Veje" var overskriften: "Den, som går forbi sin næste, går også forbi Gud". Det er et Luthercitat, som blev temaet for det dilemma, præsten og præstesønnen August, befandt sig i, da han som gadepræst stiftede bekendtskab med to unge illegale flygtninge, der var brødre. I første omgang følte August og - lidt mere modstræbende - hans lægehustru sig kaldede til at hjælpe den af dem, der var syg. Men da det viser sig at den ældste af brødrene er eftersøgt for terrorvirksomhed, kommer Augusts´

samvittighed på endnu hårdere prøve. Han ender med at skjule flygtningen og det får store omkostninger for både ham og snart sagt alle omkring ham; herunder menighedsråd og flypassagerer i den udvistes fly.

August går længere ind i en næstekærligheds-gerning, end de fleste ville gøre. Over for faren, biskoppen, menighedsrådet og politiet påberåber han sig ret til at begå lovbrud ved at henvise til det kristne bud om næstekærlighed. ”Den som går forbi sin næste, går også forbi Gud”, som afsnittets overskrift var.

I evangelieteksten siges det sådan her ”Alt hvad I har gjort mod en af disse mine mindste, har I også gjort mod mig” – altså Jesus / Gud. Det interessante er bare, at der faktisk ikke forlanges nær så meget, som det August gør. De seks næstekærlighedsgerninger i Matthæusteksten, er faktisk ”bare” at sørge for at give den der sulter noget at spise eller den der tørster noget at drikke. Det kan enhver, selv et barn, finde ud af. Og at tage sig af en syg – der efterspørges ikke lægekundskaber eller andre vanskelige kompetencer – der

efterspørges omsorg; et besøg, et opmuntrende ord. Og at besøge den fængslede – det er ikke at sørge for at den fængslede kommer fri eller andet der kræver juridiske kundskaber – nej det er slet og ret et besøg.

Og alle har vi vel prøvet det. Både som ”fårene” at yde hjælp eller omsorg uden at tænke over det. Men også som ”bukkene” at gå forbi – skubbe fra sig, at der var brug for min hjælp, fordi jeg ikke syntes jeg havde overskud.

Det er næstekærlighed, det handler om. Fordringen, der nogen gange er svær, andre gange nem at have med at gøre. Og Jesus fortæller, at i vores forhold til ham, er næstekærligheden det altafgørende. Kærligheden til Gud og kærligheden til næsten er en og samme sag – det er også det Lissner skriver i det omtalte vers fra ”nu går solen sin vej” – han omtaler den mulige ugering, vi måske er kommet til at begå – ”som vendte os bort fra vor næste” og Gud.

Så det er vores sindelag over for vores næste, vi dømmes på af Gud. Og dommen kommer vi ikke uden om, i hvert fald ikke som det faktum, at det er den, vi skal forholde os til på denne søndag, den sidste i kirkeåret. Så på dommens dag.- Hvordan kommer Jesus? Jo, grunden til, at teksten i dag alligevel har god sammenhæng til adventstidens billede af Jesu komme er, at vi faktisk i dag får at vide, at det er *som et menneske*, Jesus kommer. Som en af "disse mine mindste" skal vi se ham. Det er faktisk det, han siger i domsteksten. At det er sådan, han er, og sådan han kommer. Han kommer som et menneske. Det gjorde han jo allerede fra begyndelsen. Han kom som et menneskebarn, født af en menneskemor. Han gjorde sig til ét med de mindste blandt mennesker. Dramaer og overraskelser er der hele vejen igennem historien om Jesus. Så som i teksten i dag. Der er kontraster og også selvmodsigelser. Og hvor skal vi lægge vægten? På dom eller nåde? Begge dele hører med til livet med Kristus, og vi kunne jo også lade det smelte sammen og sige, og bede om, at Jesus er en *nådig dommer*. Det er det vores salmer i dag vælger at betone. (***Johannes Johansens om***

lidt "Dommer over levende og døde", hvor han beder Jesus: "forbarm dig, vær en nådig dommer!") (Grundtvigs om lidt – du skal ikke være bange for dommedag – "du ved, din dommer har ført din sag". Altså at Jesus endte med at tage din straf på sig.) Holger Lissners aftenvers siger det også – at i "dommens time", om det så er ved verdens ende eller ved dagens slutning, "sletter Gud alt det vi gjorde, som vendte os bort fra vor næste" og ham.

Guds nåde i forbindelse med Guds dom, vil jeg afslutningsvis illustrere med en af de (efter min mening) smukkeste fremstillinger om sagen i Ny Testamente. Der er da Jesus hænger på korset, forpint men vis på sin opstandelse og dommerstatus, og har sin samtale med de to røvere på korsene på hver sin side af ham. Her kunne Jesus have valgt at lade begge røvere gå samme vej som bukkene ved verdensdommen. Men røveren beder om nåde og Jesus svarer ham: Sandelig siger jeg dig: I dag skal du være med mig i Paradis!"
Amen.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Almægtige Gud, himmelske Far!

Vi takker dig for livet, du har givet os og for jorden, du har skabt. Lær os at passe på jorden, på livet og på hinanden.

Kære Gud, tak for din grænseløse nåde, som du lod komme til os i skikkelse af din søn, Jesus Kristus. Lær os at leve efter dit bud om at elske vores næste, hjælpe dem der har brug for vores hjælp. Lad nådens lys skinne på os, så vi kan være hinandens lys. Vær os en nådig dommer

Kære Gud, vi beder for al lovlige myndighed, for vores Regering og Folketing, giv politikerne indsigt og ansvarsbevidsthed til at forvalte den magt, de har fået. Bekæmp vold og magtmisbrug.

Vær med alle der flygter fra nød og krig. Før dem til et sikkert sted at være og lad dem møde åbenhed og tryghed. Vær med alle dem i verden, der er ramt af sult, nød og krig. Hjælp alle nationer til at leve sammen i fred og forståelse.

Gud, vær med vores familie, venner og alle dem, vi er forbundet med og alle dem, vi ikke kender. Hjælp os at leve i et hensynsfuldt og overbærende fællesskab med hinanden. Velsign og bevar os alle, og værn os imod ulykke og voldsomme tab.

Du, vor Gud, vær med menigheden i Klinte / Bogense kirke. Lad dit Ord og din Ånd have frit løb i vores kirke til glæde, håb og trøst. Vær med vores dronning og hele kongehuset. Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter vores liv den evige salighed og hvile.

Amen.

MEDDELELSER

Lad os med apostlen tilønske hinanden....Vor Herre Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med os alle!

Amen!

Velkomst til gudstjeneste sidste søndag i kirkeåret

Velkommen til gudstjeneste i dag, Sidste søndag i kirkeåret. Vi står på tærsklen til advent og jul, men vi sendes derhen med bulder og brag. Evangelieteksten er nemlig Matthæus' tekst om Verdensdommen. Forinden har vi tekster der minder mere om adventstidens tekster; nemlig om det nye, der skal ske – eller for Paulusbrevets vedkommende: det nye, der ER sket, da Jesus kom til mennesker.

Vi skal i dag prøve at synge en af de allernyeste salmer "November går tungt gennem byen" – en årstidssalme, der passer til både kalenderåret og kirkeåret

Men først et par gamle salmer, en tekst og et par bønner – allerførst indgangsbøn..